

ОСНОВИ МЕМБРАННОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	13 Механічна інженерія
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування
Освітня програма	Комп'ютерно-інтегровані технології проектування обладнання хімічної інженерії
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	4 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЕКТС
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, МКР, розрахункова робота
Розклад занять	
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: к.т.н., Гуліenko Сергій Валерійович, sergiiulienko@gmail.com , +38504488173 Практичні: не передбачено навчальним планом Лабораторні: к.т.н., Гуліenko Сергій Валерійович, sergiiulienko@gmail.com , +38504488173
Розміщення курсу	http://surl.li/sezdcd

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Мембрани процеси – це відносно нові і високоефективні методи розділення сумішей на компоненти, які можуть застосовуватися як для рідких, так і для газоподібних систем. Порівняно з традиційними методами розділення, які детально вивчаються в курсі «Процеси та обладнання хімічних технологій», мембрани методи мають ряд переваг, зокрема, таких як висока ефективність розділення, відсутність реагентів, відносно низькі затрати енергії, простота обладнання. Такі переваги цих процесів обумовили їх широке використання в хімічній, фармацевтичній, біотехнологічній, харчовій галузях, а також для охорони навколошнього середовища. Однак ряд питань щодо мембральної технології залишається невирішеним, крім того виники нові проблеми, пов’язані з утворенням концентратів, відпрацьованих мембраних модулів тощо. Розповсюдження мембраних процесів в останні 30-50 років та невирішенні проблеми висувають потребу зазначених галузей промисловості в фахівця, які володіють компетенціями щодо проектування, експлуатації та модернізації мембраних процесів та обладнання та здатні вирішувати нагальні проблеми цієї галузі. Тому для студентів, що навчаються за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування, освітня програма Комп’ютерно-інтегровані технології проектування обладнання хімічної інженерії, пропонується для вивчення освітній компонент «Основи мембранної технології».

Мембрани процеси як методи розділення являються достатньо новими. Як вже зазначалося, в середині ХХ сторіччя мембранна фільтрація не розглядалася як технічно важливий процес розділення. Сьогодні мембрани процеси використовуються широко і сфера їх застосування

постійно розширюється. З економічної точки зору межа ХХ та ХІХ сторіччя – це перехідний період між розвитком мембраних процесів першого покоління, таких як мікрофільтрація (МФ), ультрафільтрація (УФ), зворотний осмос (ЗО), електродіаліз (ЕД) та діаліз і мембраними процесами другого покоління, таких як газорозділення (ГР), первапорація (ПВ) мембранина дистиляція (МД) і розділення за допомогою рідких мембран (РМ). Мембрани процеси класифікуються за видом основної рушійної сили процесу. Рушійною силою мембраних процесів є градієнт хімічного чи електрохімічного потенціалу. Однак, для технічних розрахунків таких процесів, так само як і для решти обмінних процесів, в якості рушійної сили мембраниого процесу приймають градієнт фактору, що визначає швидкість даного процесу, наприклад градієнт тиску, температури, тощо. Відповідно виділяють баромембрани процеси, дифузійно-мембрани процеси, електромембрани процеси та термомембрани процеси.

Освітній компонент «**Основи мембральної технології**» передбачає вивчення мембраних процесів, відповідно до зазначенії класифікації. Також розглядаються питання експлуатації мембраниого обладнання, методів виготовлення мембран та перспектив розвитку мембральної технології.

Предмет освітнього компоненту «**Основи мембральної технології**» - закономірності та практичне застосування процесів мембраниого розділення.

Мета освітнього компоненту «**Основи мембральної технології**» полягає у формуванні комплексу знань:

- Знати і розуміти засади технологічних, фундаментальних та технічних наук, що лежать в основі мембральної технології.

- Знати і розуміти принципи, підходи і методи мембральної технології та перспективи їхнього розвитку, вміти аналізувати інженерні об'єкти, процеси та методи.

- Знати типові конструкції мембраних апаратів, їх класифікацію, області застосування, принципи та методики розрахунку і вміти здійснювати їх обґрунтований вибір.

Відповідно до мети підготовка бакалавра за даною спеціальністю вимагає посилення сформованих у студентів компетентностей:

- Здатність застосовувати фундаментальні наукові факти, концепції, теорії, принципи для розв'язування професійних задач і практичних проблем у мембраний технології.

- Здатність оцінювати техніко-економічну ефективність типових мембраних систем та їхніх складників на основі застосування аналітичних методів, порівняння аналогів та використання доступних даних.

- Здатність визначати параметри мембраних процесів та здійснювати раціональний вибір обладнання для їх проведення та визначення режимів його роботи в заданих виробничих умовах.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Освітній компонент «**Основи мембральної технології**» є вибіковим.

Вимоги до початку вивчення включають Базові знання, що отримуються протягом перших трьох курсів підготовки, зокрема знання з освітніх компонентів: «Основи хімічної інженерії», «Процеси перенесення у суцільних середовищах», «Процеси та обладнання хімічної технології».

Вивчення дисципліни буде корисним дипломному проектуванні, а також при засвоєнні матеріалу ряду дисциплін магістерської підготовки, в першу чергу «Моделювання процесів синтезу та розділення» та «Інноваційні технології очищення та переробки матеріалів»

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Мембрани процеси як складова хімічних і нафтопереробних виробництв.

Тема 1.1. Сутність мембраних процесів

Сутність методів розділення рідких та газоподібних сумішей з використанням напівпроникних мембран. Історія розвитку мембраних процесів.

Тема 1.2. Класифікація мембраних процесів

Класифікація та характеристики процесів мембраниого розділення. Використання мембраних процесів в хімічній та нафтопереробній промисловості та їх порівняння з традиційними методами розділення.

Тема 1.3 Типи мембрани та мембраних апаратів

Класифікація мембран. Методи виготовлення мембран. Типові конструкції мембраних апаратів.

Розділ 2. Мембрани процеси.

Тема 2.1. Баромембрани процеси.

Оsmos. Зворотній осмос. Моделі та механізми зворотнього осмосу. Принципи розрахунку процесу. Мікрофільтрація. Ультрафільтрація. Нанофільтрація.

Тема 2.2. Дифузійно-мембрани процеси.

Мембранне газорозділення. Газова дифузія в пористих і непористих мембранах. Первапорація. Діаліз. Звичайний і доннанівський діаліз. Діалізні мембрани.

Тема 2.3. Термолембрани процеси.

Мембранна дистиляція.

Тема 2.4. Електромембрани процеси.

Електродіаліз.

Розділ 3. Практика використання мембраних процесів в хімічній і нафтопереробній промисловості

Тема 3.1. Поляризаційні явища та забруднення мембран

Поляризаційні явища і відкладення на поверхні мембран. Експлуатація мембраниого обладнання. Методи очищення й регенерації мембран.

Тема 3.2. Принципові схеми мембраниого розділення

Принципові схеми мембраниого розділення. Робота каскадів. Приклади роботи каскадів. Підготовка питної води. Очищення стічних вод. Використання мембран в медицині. Розділення азеотропних і термолабільних сумішей. Вилучення парів органічних речовин. Дегідратація етилену.

Тема 3.3. Перспективи розвитку мембраних процесів

Основні напрямки сучасних досліджень мембраних процесів та їх перспективи.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Моделювання процесів мембраниого розділення [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 133 «Галузеве машинобудування», спеціалізації «Інженінг, комп’ютерне моделювання та проектування обладнання хімічних і

- нафтопереробних виробництв» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. С. В. Гулієнко. – Електронні текстові данні (1 файл: 3,25 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 166 с. – Назва з екрана.
2. Моделювання процесів мембраниого розділення: практикум з навчальної дисципліни [Електронний ресурс] : наоч. посіб. для студ. спеціальності 133 «Галузь машинобудування», спеціалізації «Інженінг, комп'ютерне моделювання та проектування обладнання хімічних і нафтопереробних виробництв» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С.В. Гулієнко. – Електронні текстові данні (1 файл: 2,27 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 104 с.
  3. Гулієнко, С. В. Регенерація рулонованих мембраних модулів систем підготовки води [Електронний ресурс] : монографія / С. В. Гулієнко, Я. М. Корнієнко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 4,5 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 207 с. – Назва з екрана.
  4. Корнієнко Я.М. Процеси та обладнання хімічної технології [Текст]: підруч. / Я.М. Корнієнко, Ю.Ю. Лукач, І.О. Мікульонок та ін.. – К.: НТУУ «КПІ», 2011. – Ч.2. – 416 с.
  5. Основи мембраниої технології. Лабораторний практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмою «Комп'ютерно-інтегровані технології проектування обладнання хімічної інженерії» спец. 133 «Галузеве машинобудування» » (G11 Машинобудування (за спеціалізаціями)) / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С. В. Гулієнко. – Електрон. текст. дані (1 файл: 1,94 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 73 с. – Назва з екрана.

Додаткова література:

1. Дослідження процесу зворотного осмосу. Методичні вказівки для проведення науково-дослідної роботи студентів з кредитного модуля «Моделювання процесів мембраниого розділення» [Електронний ресурс]: / НТУУ „КПІ”; уклад. С.В. Гулієнко– Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 14 с.
2. Дослідження мембраниого розділення газів / Уклад.: Г.Л. Рябцев, Т.А. Вознюк,. – 2008.
3. Алгоритм розрахунку мембраних апаратів зворотного осмосу та ультрафільтрації / Уклад. І.О. Мікульонок. – 1995.
4. Гулієнко С. В. Процес регенерації рулонованих мембраних модулів : дис. ... канд. техн. наук : 05.17.08 – процеси та обладнання хімічної технології / Сергій Валерійович Гулієнко. - Київ, 2016. - 214 с.
5. Hulienko S. V. Korniienko Y. M., Gatilov K. O. (2020). Modern trends in the mathematical simulation of pressure-driven membrane processes. Journal of Engineering Sciences, Vol. 7(1),pp. F1–F21, doi: 10.21272/jes.2020.7(1).f1
6. Hulienko S., Leshchenko O. (2019). Influence of operating pressure on concentration polarization layer resistance in revers osmosis. Ukrainian food journal. Vol. 8., Is. 1, pp. 119-132.
7. <https://www.sciencedirect.com/journal/advanced-membranes>
8. <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-membrane-science>
9. <https://www.sciencedirect.com/journal/desalination>
10. <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-membrane-science-letters>
11. <https://www.mdpi.com/journal/membranes>
12. <http://www.msrjournal.com/>
13. <https://www.sciencedirect.com/journal/membrane-technology>
14. <https://www.sciencedirect.com/journal/separation-and-purification-technology>
15. https://www.youtube.com/watch?v=qauQE8OkEjo&list=PL86konooyyLTZDIHM_daQFLJYq0fMhY7sy

(Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

Лекційні заняття спрямовані на:

- надання сучасних, цілісних, взаємозалежних знань з дисципліни «Основи мембральної технології», рівень яких визначається цільовою установкою до кожної конкретної теми;
- забезпечення в процесі лекції творчої роботи студентів спільно з викладачем;
- виховання у студентів професійно-ділових якостей і розвиток у них самостійного творчого мислення;
- формування у студентів необхідного інтересу та надання напрямку для самостійної роботи;
- визначення на сучасному рівні розвитку науки в області мембральної технології;
- відображення методичної обробки матеріалу (виділення головних положень, висновків, рекомендацій, чітке і адекватне їх формулюваннях);
- використання для демонстрації наукових матеріалів, поєднання, по можливості їх з демонстрацією результатів досліджень;
- викладання матеріалів досліджень чіткою і якісною мовою з дотриманням структурно-логічних зв'язків, роз'яснення всіх нововведених термінів і понять;
- доступність для сприйняття даною аудиторією.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)	Годин
1	<p>Лекція 1. Сутність методів розділення рідких та газоподібних сумішей з використанням напівпроникних мембрани. Історія розвитку мембраних процесів.</p> <p>Література [1, 4]</p> <p>Завдання до СРС: Традиційні методи розділення суміші [4].</p>	2
2	<p>Лекція 2. Основні поняття та характеристики процесів мембранного розділення. Класифікація процесів мембранного розділення.</p> <p>Література [1, 4]</p> <p>Завдання до СРС: Рушійні сили мембраних процесів [1, 4]</p>	2
3	<p>Лекція 3. Мембрани для баромембраних процесів. Методи виготовлення мембран</p> <p>Література [1, 4]</p> <p>Завдання до СРС: Нетрадиційні мембральні матеріали [7-14]</p>	2
4	<p>Лекція 4. Конструкція апаратів для мембраних процесів</p> <p>Література [1, 4]</p> <p>Завдання до СРС: Новітні конструкції мембраних апаратів [7-14]</p>	2
5	<p>Лекція 5. Баромембранні процеси. Осмос. Осмотичний тиск.</p> <p>Література [1, 4]</p> <p>Завдання до СРС: Уточненні рівняння для розрахунку осмотичного тиску [7-14]</p>	2
6	<p>Лекція 6. Зворотній осмос. Нанофільтрація.</p> <p>Література [1, 4]</p> <p>Завдання до СРС: Мембрани для нанофільтрації [7-14]</p>	2
7	<p>Лекція 7. Мікрофільтрація. Ультрафільтрація.</p> <p>Література [1, 4]</p> <p>Завдання до СРС: Промислове та лабораторне використання процесів [1, 4]</p>	2
8	<p>Лекція 8. Дифузійно-мембрани процеси. Мембранне газорозділення в пористих та непористих мембраниах.</p> <p>Література [1, 4]</p> <p>Завдання до СРС: Мембрани для газорозділення [7-14]</p>	2
9	<p>Лекція 9. Первапорація</p> <p>Література [1, 4]</p>	2

	<i>Завдання до СРС: Мембрани для первапорації [7-14]</i>	
10	<i>Лекція 10. Діаліз. Звичайний і доннанівський діаліз. Література [1, 4] Завдання до СРС: Діалізні мембрани</i>	2
11	<i>Лекція 11. Розділення за допомогою рідких мембран Література [1, 4]</i>	2
12	<i>Лекція 12. Термомембрани процеси. Мембранна дистиляція. Література [1, 4] Завдання до СРС: Мембрани для мембранної дистиляції</i>	2
13	<i>Лекція 13. Електромембрани процеси. Електродіаліз. Література [1, 4] Завдання до СРС: Мембрани для електродіалізу [1, 4]</i>	2
14	<i>Лекція 14. Концентраційна поляризація. Поляризаційні явища при електродіалізі та мембраний дистиляції Література [1, 3]</i>	2
15	<i>Лекція 15. Забруднення поверхні мембран. Методи зниження негативних наслідків концентраційної поляризації та забруднень. Література [1, 3] Завдання до СРС: Рекомендації виробників мембран щодо регенерації [3]</i>	2
16	<i>Лекція 16. Принципові схеми мембраниого розділення. Робота каскадів. Приклади практичного застосування мембраних процесів. Література [1, 3] Завдання до СРС: Конструктивне і апаратурне оформлення систем мембраниого розділення [7-14]</i>	2
17	<i>Лекція 17. Перспективи розвитку мембраних процесів Література [7-14]</i>	2
18	<i>Лекція 18. Модульна контрольна робота. Захист розрахунково-графічної роботи. Залік</i>	2
	<i>Всього</i>	36

Лабораторні заняття

Основні завдання циклу лабораторних занять (комп'ютерних практикумів):
 допомогти студентам систематизувати, закріпити і поглибити знання теоретичного характеру;
 навчити студентів прийомам вирішення практичних завдань, сприяти оволодінню навичками та вміннями виконання вимірювань, розрахунків, графічних та інших видів завдань;
 навчити роботі з науковою та довідковою літературою, технічною документацією і схемами;
 формувати вміння вчитися та працювати самостійно.

№ з/п	Назва теми лабораторного заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)	Годин
1	<i>Вступ. Ознайомлення з лабораторією. Правила техніки безпеки в лабораторії</i>	1
2	<i>Дослідження процесу зворотного осмосу в проточному режимі</i>	3
3	<i>Дослідження процесу зворотного осмосу в рециркуляційному режимі</i>	4
4	<i>Дослідження процесу мембраниого газорозділення</i>	4
5	<i>Дослідження опору мембраних модулів</i>	4
6	<i>Захист звіту з лабораторних робіт</i>	2
	<i>Разом</i>	18

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота займає 55 % часу вивчення освітнього компоненту, включаючи і підготовку до заліку, модульної контрольної роботи та підготовки розрахунково-графічної роботи. Головне завдання самостійної роботи студентів – це опанування знань з курсу, що не увійшли в перелік лекційних питань шляхом особистого пошуку інформації, формування активного інтересу до творчого підходу у навчальній роботі. У процесі самостійної роботи в рамках освітнього компоненту студент повинен навчатися аналізувати сучасні термодинамічні методи, що використовуються в хімічній інженерії.

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	<p>Розділ 1. Мембрани процеси як складова хімічних і нафтопереробних виробництв.</p> <p>Традиційні методи розділення сумішей</p> <p>Рушійні сили мембраних процесів</p> <p>Нетрадиційні мембрани матеріали</p> <p>Новітні конструкції мембраних апаратів</p> <p>Література [1-4]</p>	11
2	<p>Розділ 2. Мембрани процеси.</p> <p>Уточненні рівняння для розрахунку осмотичного тиску Мембрани для нанофільтрації</p> <p>Промислове та лабораторне використання процесів</p> <p>Мембрани для газорозділення</p> <p>Мембрани для первапорації</p> <p>Діалізні мембрани</p> <p>Мембрани для мембральної дистиляції</p> <p>Література [1-5]</p>	21
3	<p>Розділ 3. Практика використання мембраних процесів в хімічній і нафтопереробній промисловості.</p> <p>Рекомендації виробників мембран щодо регенерації</p> <p>Конструктивне і апаратурне оформлення систем мембранного розділення</p> <p>Література [1-5]</p>	12
5	Виконання розрахунково-графічної роботи	15
6	Підготовка до заліку	6
	Всього годин	66

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять та поведінки на заняттях

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані брати активну участь в навчальному процесі, не спізнюватися на заняття та не пропускати їх без поважної причини, не заважати викладачу проводити заняття, не відволікатися на дії, що не пов'язані з навчальним процесом. При розв'язанні задач на практичних заняттях студенти можуть користуватися будь-якими джерелами інформації та засобами обчислень. Всі завдання виконуються індивідуально.

Правила захисту індивідуальних завдань

Навчальним планом передбачено індивідуальне заняття у розрахункової роботи. Розрахункова робота є розрахунком мембраниого апарату за стандартною методикою [2, 3] з обґрунтуванням вибраної методики та аналізом результатів розрахунків.

оглядом наукових статей (наприклад з [7, 8]) за визначеною темою. Захист реферату відбувається у формі короткої (до 3 хв.) усної доповіді.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

- заохочувальні бали можуть нараховуватись викладачем виключно за виконання творчих робіт з дисципліни або додаткового проходження он-лайн профільних курсів з отриманням відповідного сертифікату:

Але їхня сума не може перевищувати 25 % від рейтингової шкали.

- штрафні бали в рамках навчальної дисципліни не передбачені.

Політика дедлайнів та перескладань

У разі виникнення заборгованостей з навчальної дисципліни або будь-яких форс-мажорних обставин, студенти мають зв'язатися з викладачем по доступних (наданих викладачем) каналах зв'язку для розв'язання проблемних питань та узгодження алгоритму дій для відпрацювання.

Політика академічної добросердечності

Плагіат та інші форми недобросердечності роботи неприпустимі. До plagiatu відноситься відсутність посилань за використання друкованих та електронних матеріалів, цитат, думок інших авторів. Неприпустимі підказки та списування під час написання тестів, проведення занять; здачі екзамену за іншого аспіранта; копіювання матеріалів, захищених системою авторського права, без дозволу автора роботи.

Політика та принципи академічної добросердечності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Політика академічної поведінки і етики

Студенти мають бути толерантним, поважати думку оточуючих, заперечення формулювати в коректній формі, конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях.

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Розподіл навчального часу за видами занять і завдань з дисципліни згідно з робочим навчальним планом:

Семестр	Навчальний час		Розподіл навчальних годин				Контрольні заходи		
	Кредити	акад. год.	Лекції	Практичні	Лаб. роб.	CPC	МКР	РГР.	Семестровий контроль
8	4	120	36	-	18	66	1	1	залік

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за: виконання 7 задач на практичних заняттях, захисту реферату та МКР.

Семестровим контролем є залік.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

Система рейтингових балів та критерії оцінювання:

Виконання завдань на лабораторних заняттях.

Ваговий бал – 12. Максимальна кількість балів за лабораторні заняття $4 \cdot 12 = 48$.

Виконання та захист розрахунково-графічної роботи. Ваговий бал 30.

Модульна контрольна робота. Ваговий бал 22

Залік виставляється за результатами роботи в семестрі.

Студент, який у семестрі отримав не менш ніж 60 балів, може прийняти участь у заліковій роботі для отримання більш високого балу. У цьому разі, бали, отримані ним на контрольній роботі з додаванням 50% від балів отриманих в семестрі є остаточними.

Залікова контрольна робота (у разі необхідності) оцінюється із 70 балів. Контрольне завдання складається двох теоретичних завдань.

Кожне завдання оцінюється з 35 балів за такими критеріями:

- відмінне виконання завдання, вільне володіння матеріалом на захисті – 32-34 бали.
- добрий рівень виконання, правильні відповіді на питання при захисті завдання – 25-30 балів.
- достатній рівень виконання завдання, наявність незначних неточностей у відповідях – 20-22 балів.
- погана якість виконання роботи, незнання теоретичного матеріалу – 0 балів.

Умовою першої атестації є отримання не менше 20 балів та виконання 50% практичних робіт (на час атестації). Умовою другої атестації – отримання не менше 36 балів та виконання 75% практичних робіт (на час атестації).

Сума отриманих студентом балів переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Кількість балів	Оцінка
95...100	відмінно
85...94	дуже добре
75...84	добре
65...74	задовільно
60...64	достатньо
$RD < 60$	недовільно
Не виконані умови допуску	не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Приблизний перелік питань, які виносяться на семестровий контроль

1. Проаналізувати історію розвитку мембраних процесів
2. Пояснити сутність методів розділення рідких та газоподібних сумішей з використанням напівпроникних мембран
3. Проаналізувати визначення мембрани та пояснити основну термінологію, що пов'язана з мембраними процесами.
4. Пояснити класифікацію процесів мембраниого розділення.
5. Проаналізувати типи мембран.
6. Дати загальну оцінку баромембраним процесам
7. Проаналізувати явище осмосу та умови осмотичної рівноваги (осмотичний тиск)

8. Пояснити процес зворотного осмосу
9. Пояснити практичне застосування процесу зворотного осмосу.
10. Проаналізувати процес мікрофільтрації
11. Проаналізувати процес ультрафільтрації.
12. Проаналізувати методи виготовлення мембран
13. Проаналізувати конструкції плоскорамних мембраних модулів
14. Проаналізувати конструкції трубних мембраних модулів
15. Проаналізувати конструкції спіральних мембраних модулів
16. Проаналізувати конструкції модулів з порожністями волокнами
17. Дати загальну оцінку дифузійно-мембраним процесам
18. Проаналізувати процес газорозділення в пористих мембранах
19. Проаналізувати процес газорозділення за допомогою непористих мембран
20. Проаналізувати процес первапорациї.
21. Проаналізувати процес діалізу
22. Проаналізувати ефект Доннана
23. Проаналізувати процес мембральної дистиляції
24. Проаналізувати параметри мембральної дистиляції
25. Проаналізувати застосування мембральної дистиляції
26. Проаналізувати процес електродіалізу
27. Проаналізувати параметри електродіалізу
28. Проаналізувати застосування електродіалізу
29. Проаналізувати опори перенесенню речовини через мембрану
30. Проаналізувати явище концентраційної поляризації
31. Пояснити особливості концентраційної поляризації в баромембраних процесах
32. Пояснити поляризаційні явища при електродіалізі та мембраний дистиляції
33. Проаналізувати причини падіння потоку в баромембраних процесах
34. Пояснити використання попередньої обробки розділюваних розчинів для зниження впливу концентраційної поляризації
35. Пояснити використання зміни властивостей мембрани та режимних параметрів в модулі для зниження впливу концентраційної поляризації
36. Проаналізувати методи регенерації мембран
37. Пояснити принципові схеми мембранного розділення
38. Пояснити каскадні режими роботи мембранного обладнання
39. Навести приклади схем мембранного розділення
40. Проаналізувати перспективи розвитку мембраних процесів

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцент каф. МАХНВ, к.т.н., доц. Сергій ГУЛІЕНКО

Ухвалено кафедрою МАХНВ (протокол № 20 від 12.06.2025)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №11 від 27.06.2025)